

GAZETA LWOWSKA.

z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Be z pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Rosya i Królestwo Polskie. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Przy ponowionych wyborach obrani zostali deputowanymi na sejm krajowy:

Z gmin wiejskich:

W Mościskach: Walenty Bielewicz, włościanin.

Z wielkich posiadłości gruntowych:

W Tarnopolu: Hrabia Włodzimierz Baworowski, właściciel dóbr, a

W Przemyślu: Książę Adam Sapieha, właściciel dóbr.

Lwów, 15. kwietnia 1861.

Przy ponowionych wyborach obrani zostali deputowanymi na sejm krajowy:

Z gmin wiejskich:

W Jaworowie: Józef Łoziński, gr. kat. pleban i dziekan w Jaworowie.

Z wielkich posiadłości gruntowych:

W Zółkwi: Książę Jerzy Lubomirski z Przeworska i hrabia Henryk Wodzicki z Krasowa.

Lwów, 16. kwietnia 1861.

Sprawy krajowe.

Lwów, 15. kwietnia. Po uroczystem nabożeństwie w kościele obrządku greckiego i w kościele archikatedralnym obrządku łacińskiego, otwarty został dziś o godzinie pół do pierwszej w południe sejm dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkim księstwem Krakowskim. JW. wiceprezydent Namiestnictwa Karol Mosch otworzył sejm przedstawiając zgromadzonemu w sali posiedzeń postom w imieniu wys. Rządu JO. księcia Leona Sapiehę jako Marszałka krajowego i najprzewielebniejszego Jmć. księdza Biskupa Spiridiona Litwinowicza jako zastępcę marszałka, mianowanych najwyższą uchwałą Jego c. k. Apost. Mości. Przy tej sposobności pan Wiceprezydent wynurzył życzenia najszczerze wysokim tym dygnitarzom a oraz zgromadzeniu ażeby Bóg błogosławił ich pracom około dobra powszechnego. Jako zastępcę Rządu zapewnił dostojny mowca, że organa rządowe usilnie popierać będą dążenia sejmu do pomysłności kraju. Wezwał oraz zgromadzenie, ażeby jak najspieszniej potwierdziło wybór JO. księcia Leona Sapiehy, by mógł złożyć przyrzeczenie przepisane miasto przysięgi.

Prezydent przemówił temi słowy:

Wysokie zgromadzenie!

„Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 11. b. m., zamianować najmiłościwiej JO. księcia Leona Sapiehę marszałkiem krajowym, a najprzewielebniejszego księdza biskupa Spiridyona Litwinowicza jego zastępcą, do przewodzenia w sejmie krajowym dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim księstwem Krakowskim.

Jego Excelencya Pan minister stanu polecił mi wprowadzić do sejmu JO. księcia marszałka i najprzewielebniejszego jego zastępcę i przedstawić ich wysokiemu zgromadzeniu sejmowemu.

Spełniając obowiązek ten z przyjemnością upraszam obu panów dygnitarzy o przyjęcie moich życzeń z powodu zaszczytnego i nader ważnego stanowiska, jakie im wyznaczyło zaufanie i łaska Najjaśniejszego Pana.

Niechaj mi wolno będzie wraz oświadczyć gorące życzenie moje także i wysokiemu zgromadzeniu sejmu, które na drodze życia politycznego przystępuje do tak ważnych działań i tak blisko dobro powszechne dotyczących spraw.

Oby Wszechmocny użył błogosławieństwa działaniom, które Najjaśniejszy Pan porucił najmiłościwiej zgromadzeniu temu, i oby zgromadzenie to przejęte wielkością obowiązku swego i odpowiedzialności, a ożywione chęciami patriotycznymi zawsze pojąć mogło prawdziwe dobro powszechne i pracowało dla dobra tego zawsze z pożądanym skutkiem.

Jako zastępcę rządu mogę dać upewnienie, że organa rządowe poczytywać będą sobie za obowiązek święty i zaszczytny, popierać te cele jak najgorliwiej.

Pozostaje mi jeszcze wynurzyć życzenie, ażeby sprawdzenie aktu wyboru JO. księcia marszałka jak najrychlej nastąpić mogło, a tem samem w najkrótszym czasie podana mi była sposobność zaproszenia Go do złożenia statutu przepisanego przyrzeczenia w miejsce przysięgi.“

Na wniosek posta dr. Franciszka Smolki potwierdziło zgromadzenie przez aklamacyę wybór JO. księcia Leona Sapiehy na posta. Poczem książę i Jmć. ksiądz biskup Litwinowicz według odczytanej przez pana Wiceprezydenta roty złożyli przepisane przyrzeczenie miasto przysięgi.

„Jako marszałek krajowy

„Jako zastępcę marszałka krajowego

dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim księstwem Krakowskim, przyrzekam niniejszem w miejsce przysięgi Jego c. k. apost. Mości, Cesarzowi wierność, posłuszeństwo, przestrzeganie praw i sumienne wykonywanie obowiązków moich. Tak mi Panie Boże dopomóż!“

JO. książę Leon Sapieha w wymownych wyrazach skreślił wniósł powołanie sejmu w przyczynieniu się czynnem i usilnem do rozwoju moralnych i materialnych sił kraju, do rozbudzenia życia narodowego, który jest podstawą wolności, i do wspólnej pracy ku pożytkowi ogólnemu na legalnej podstawie.

W końcu wyraził JO. książę Najjaśniejszemu Panu wdzięczność za udzielone krajowi swobody.

Gdy JO. książę marszałek zajął miejsce, wręczył mu JW. wiceprezydent dyplom cesarski z dnia 20. października 1860, spisany w języku polskim, ruskim i niemieckim z wezwaniem, ażeby ten dokument został przechowany w archiwum sejmowem, oświadczając oraz, że dokument zawierający statut krajowy, który dla braku czasu dotychczas wygotowany być nie mógł, w swoim czasie również dla zachowania w archiwum sejmowym złożonym zostanie.

Co temi słowy wyrzekł:

„Jego c. k. Apostolska Mość raczył artykułem czwartym najwyższego dyplomu z dnia 20. października roku 1860 najmiłościwiej rozporządzić, ażeby ten najwyższy dyplom złożono i zachowano w archiwach wszystkich krajów koronnych. Podług artykułu zaś VII. cesarskiego patentu z dnia 26. lutego r. 1861 ma być także oddana sejmowi krajowemu do przechowania w archiwum sejmowem, wygotowana w formie dyplomów ustawa zasadnicza o reprezentacji państwa wraz z statutem krajowym i ordynacyą wyborczą dla sejmu krajowego.

Ponieważ jednak trudności nieprzewidywane przeszkodziły tak rychtemu wygotowaniu wszystkich tych dokumentów, ażeby je można oddać już przy pierwszym zebraniu się sejmu, ze zlecenia więc Jego Excelencyi pana ministra stanu mam zaszczyt oddać tymczasem tylko najwyższy dyplom z dnia 20. października r. 1860 w trzech językach, oświadczając, że reszta ustaw zasadniczych złoży się, skoro tylko wygotowane będą.

To przedłożenie rządowe mam zaszczyt złożyć do rąk JO. księcia marszałka sejmowego z prośbą, ażeby je zamieszczono na porządku dziennym.“

Zgromadzenie przystąpiło następnie do ukonstytuowania bióra, mianowaniem tymczasowych sekretarzy przez marszałka. Wezwani zostali na sekretarzów posłowie: pp. Grocholski, Zatwarnicki, Janowski i dr. Zyblikiewicz.

Wybór kwestorów odroczony został do przyszłego posiedzenia.

JO. książę marszałek wezwał zgromadzenie, ażeby przystąpiło do wyboru komisji do sprawdzenia wyborów.

Wciagu rozpraw nad tym przedmiotem, mianowicie nad kwestyą czyli ta komisya ma być wybraną według ciał wyborczych lub z ogólnego zgromadzenia, wniósł poseł Adam hr. Potocki, ażeby zgromadzenie w chwili tak ważnej dało uroczystą deklaracyę, że równość obywatelska w obec prawa wyrzeczona i sankcyonowana w r. 1848 na zawsze pozostać ma zasadą niewzruszoną, tudzież, że wyrzeczona i sankcyonowana w owym roku zniesienie pańszczyzny i stosunków poddańczych nigdy nie może być zakwestyonowane, lub podane w wątpliwość. Raczy wys. zgromadzenie tą uroczystą deklaracyą uchylić wszelki pozór do niezgody i do niedowierzania

między ludnością tego kraju. Wniosek hr. Potockiego przyjęto jednogłośnie przez akklamację.

Jmé ksiądz biskup Litwinowicz wniósł, ażeby wys. zgromadzenie w tej uroczystej chwili ogłoszenia jedności i miłości podziękowało temu, który te chwile darował. Te chwile po Bogu zawdzięczamy naszemu Monarsze. Niech żyje Cesarz Franciszek Józef I.:

Na to wezwanie całe zgromadzenie wniosło jednogłośnie po trzykroć: „Niech żyje Najjaśniejszy Pan!”

Następnie poseł Antoni hr. Golejowski podał księciu marszałkowi następujący wniosek: Sejm żechce uchwalić następujący adres: Najjaśniejszy Panie!

Reprezentanci kraju Galicyi i Krakowa powołani na sejm najwyższą odezwą czujemy się zobowiązanymi do wynurzenia Waszej c. k. Apost. Mości uniżonego podziękowania za to, żeś Najjaśniejszy Panie raczył wprowadzić kraj nasz na drogę wiodącą do zapewnienia mu samorządu.

Rozwijając siły moralne i materialne tegoż kraju, zmniejszył nadmiar ciężarów, pod którymi upada, nadał mu organiczną spójność na swobodzie gmin opartą, i tę samodzielną żywotność, do której go wszystko upoważnia, oto jest wzniosłe zadanie, które sejm galicyjski w ustawodawczym swem działaniu, a wszyscy współrodacy nasi przez przyrzeczony im udział w administracyi przedewszystkiem rozwiązać mają nadzieję.

Wtedyto dopiero na ziemi naszej zakwitnąć będzie mogła pomysłność, która, jak nie wątpimy, wchodzi w wysokie zamiary Waszej c. k. Apost. Mości, i do której wszyscy tego kraju mieszkańcy od dawna wzdychają.

Adres ten przyjęło zgromadzenie jednogłośnie, i uchwalono oraz, ażeby adres ten w języku polskim i ruskim podany był do stóp tronu.

W końcu uchwalono, ażeby z całego zgromadzenia wybrana została komisya do sprawdzenia wyborów z 15 członków złożona. Wybór zaś tej komisji odłożono do przyszłego posiedzenia, które się ma odbyć dnia 16go b. m. o godzinie 10tej przed południem.

JO. książę marszałek zamknął posiedzenie o godzinie 2giej po południu.

(Mianowanie. — Ministerjum handlu. — Sprostowanie. — Otwarcie sejmów w Czerniowcach. — Sejmy krajowe. — Jawność obrad izby handlowej.)

Wiedeń, 13. kwietnia. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 11. kwietnia r. b. nadać najtąskawiej przełożonemu obwodu *Kladyuszowi Jasińskiemu* tytuł i rangę radcy nadwornego z uwolnieniem od tacy.

— Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 10. kwietnia r. b. oznaczyć zakres czynności ministerstwa handlu i rolnictwa.

Do zakresu tego ministerjum należą: Główny zarząd spraw handlowych i przemysłowych, prawodawstwo handlowe, przemysłowe, morskie i górnicze, sprawy przywilejów, ochrona znaków i wzorów, wystawy przemysłowe, żegluga morska i rzeczna, kwarantany, pomoc przy oznaczeniu i regulacyi cel, sprawy kolei żelaznych, kultura krajowa, leśnictwo i górnictwo.

Osobne rozporządzenie oznajmi bliższe w tym względzie postanowienia jako też termin rozpoczęcia działalności tego ministerjum.

— *Wieczorna gazeta wiedeńska* pisze: „Dzisiejszy *Fremdenblatt* zawiera w dodatku niby z wiarygodnego źródła pochodząca wiadomość, jakoby przyzwolone zostało odpowiedzialne ministerjum dla Węgier, że miano odstąpić od żądania, ażeby sejm węgierski wysłał deputowanych do rady stanu, i t. p.

Możemy zapewnić, że całe to doniesienie jest bezzasadne.

(Telegraficzne raporty z sejmów prowincjonalnych.)

Salzburg, 12. kwietnia. Przyjęto wniosek *Peitlera* względem petycyi do Jego Ces. Mości o niezależne zawieszenie prac komisji zajmującej się splacaniem i regulacyą serwitutów. Na wniosek *Dra. Edera* przyzwolone zostało wynagrodzenie kosztów podróży i diety deputowanym sejmowi. Na wniosek *Zellera* polecono wydziałowi sejmowemu przedsięwziąć rewizyę statutu krajowego i wyborczego, osobliwie co do sposobu głosowania przy wyborach i nieodpowiedzialność deputowanych sejmowi, i odnośne wnioski przedłożyć na przyszłej sesyi sejmowi krajowego.

Starosta krajowy *Weiss* ogłosił tedy sesyę sejmowi krajowego za zamkniętą, i na jego żądanie wniosło całe zgromadzenie trzykrotny okrzyk na cześć Jego Ces. Mości.

W *Bregencyi*, *Lincu* i *Gorycyi* zajmowały się sejmy 12. wyborami deputowanych do rady stanu i wydziałów sejmowych.

W *Gracu* 12. przyjęty został wniosek względem nietykalności posłów sejmowych.

Praga, 12. kwietnia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowi odczytał książę *Karol Auersperg* adres do Jego Ces. Mości przy hucznych oklaskach. Potem przyszedł pod obrady wniosek *Riegera* względem nieodpowiedzialności i nietykalności deputowanych sejmowi. Po treściwej mowie proponował *Rieger* oddać ten wniosek istniejącemu komitetowi do rozpoznania wyborów. *Dr. Brinz* chciał go poruczyć osobnemu wydziałowi konstytucyjnemu, ale pozostał w mniejszości. W końcu odczytane zostały projekta rządowe.

Peszt, 12. kwietnia. Dziś wieczorem na konferencyi deputowanych ma zapasę uchwały, czy sejm ma ułożyć adres, czy też ogłosić manifest w formie uchwały sejmowej. Adres proponuje

Eötvös. Wybory są już sprawdzone, tylko przeciw *Dobrzańskiemu* wniesiono petycyę o 100 podpisach.

Czerniowce, 12. kwietnia. Do rady stanu obrani zostali Archymandryta *Teofil Bendella*, *Alex. baron Petrino*, radca sądu krajowego *Leon Issetscheskul*, *Georgi Turetzki* i *Gregorie Ilntz*.

Hermansztadt, 12. kwietnia. Dziś otworzone zostało kościelne zgromadzenie krajowe augsburskiego wyznania uroczystym nabożeństwem. Potem ukonstytuowało się zgromadzenie. Obrady są jawne.

— W Czerniowcach sejm krajowy Bukowiński otworzony w wielkiej sali ratuszowej. Po uroczystem nabożeństwie w gronie nieunickiej cerkwi św. Trójcy, tadzież w rzymsko katolickim kościele parafialnym i synagodze żydowskiej udali się postowie sejmowi w liczbie trzydziestu, z szefem kraju na czele i biskupem grecko nieunickim do sali przeznaczonej na posiedzenia, gdzie wielki tłum zgromadzonej publiczności z niecierpliwością oczekiwał przybycia orszaku.

Gdy postowie zajęli miejsca, zabrał głos szef kraju p. *kawaler de Martina*, i skreślił znaczenie dnia tego, również jak i zamiar w którym za łaskawem przyzwoleniem Najjaśniejszego Pana zwołane jest zgromadzenie, aby wziąć udział w obradach nad najważniejszymi sprawami stanu, i wskazał następnie zasady, na których winni się opierać postowie chcąc zbudować trwale dzieło konstytucyi i odpowiedzieć położonemu w nich zaufaniu wyborców. Następnie zawiadomił zgromadzenie, że Najjaśniejszy Pan raczył najtąskawiej mianować starostą krajowym *Jego Excelencyę gr. nieunickiego biskupa Hakmana*, przedstawił go w tej nowej godności postom, i prosił aby rozpoczął urzędowanie i zagał sejm.

Zaczem zabrał głos biskup *Hakman*, przedstawił raz jeszcze postom ważność ich zadania, zwrócił uwagę na nową erę w którą wstępuje obecnie Austria i wniósł trzykrotny okrzyk, na cześć Monarchy, powtórzony w całym zgromadzeniu. Zalecał następnie jednogłośnie i gorliwie mówił o potrzebie sprawy mniejszej wagi kładąc niżej jak sprawę ogólną, zakończył życzeniem pomysłności i wzrostu Monarchy, udzielił zarazem zgromadzeniu biskupiego błogosławieństwa i oznajmił, że sejm jest zagajony.

Szef kraju wręczył sejmowi przysłany z Wiednia w przepysnej oprawie dyplom z dnia 20. października 1860.

Przystąpiono do czynności sejmowych, a mianowicie sprawdzano wybory posłów. Po krótkiej rozprawie wybrano trzy wydziały rozpoznawcze, każdy z pięciu członków z postanowieniem, aby każdy oddział rozpoznawał wybory z innego ciała wyborczego, tak aby postowie nierozstrzygali w swej własnej sprawie.

Poczem posiedzenie zamknięto. Przyszłe posiedzenie zapowiedziane na dzień 9. kwietnia we wtorek.

Na posiedzeniu sejmowi Czeskiego dnia 9. b. m. po długiej rozprawie nad użyciem nazwy Czech, i czeski w protokołach sejmowych nastąpiła żywsza jeszcze rozprawa nad wyborem w okręgu *Benatek Limburg*, z czego wywinęła się ogólna dyskusya nad kwestyą amnestyi. Następnie głosowano nad pojedynczymi ustępami wniosków, według ich związku z sobą. Pierwszy ustęp wniosku *Riegera*, aby sejm pozostawił do najwyższej woli Najjaśniejszego Pana rozstrzygnąć o ważności pomienionego wyboru i o doniosłości amnestyi, upadł w mniejszości. Pierwszy ustęp wniosku większości, aby wybór unieważnić, przyjęto znaczną większością głosów, również jak i ustęp drugi i trzeci aby uznać wybór *Dra. Podlipskiego*. Poczem przyjęto prawie jednogłośnie wniosek *Riegera* z prośbą o rehabilitacyę wszystkich skazanych za przestępstwa polityczne.

Deputowany *Wajdole* wyraża wątpliwość czyli sejm, nim się ukonstytuuje ma prawo prośbę taką przedkładać Cesarzowi.

Po uwadze, którą użyczył prezydent zabierał głos *Namiestnik* oświadczając, że zmuszony jest prosić aby trzymano się ściśle przepisanej formy. Dopiero jeżeli po ukonstytuowaniu sejmowi, będzie przyjęty o czem nie można wątpić wniosek, aby podać prośbę do tronu, będzie mógł ją przedłożyć Najjaśniejszemu Panu.

— *Berneńska Izba przemysłowo-handlowa* uchwaliła na ostatnim swem posiedzeniu jawność obrad — zaczem na posiedzenia przypuszczeni będą sprawozdawcy dzienników miejscowych, a publiczność za kartami wstępu.

Hiszpania.

(Czynności kongresu. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 6. kwietnia. W kongresie komisya dla prawa muniyपालnego jest tego zdania, że należy zatrzymać nadal wszystkie istniejące muniyपालności. *Correspondencia* podaje następującą depeszę telegraficzną z *Kadyxu* z d. 3. kwietnia: „Listy z *Tetuano* z 30. marca potwierdzają wiadomość o powstaniu *Kabyłów*. Jeden poganiacz mulów został zabity.“ Mówią, że *Miramón* ma zamiar osiedlić się w *Kadyxie*. — *List* z *Hawanny* donosi, że generał *Miramón*, (exprezydent Rzeczypospolitej meksykańskiej) oczekuje ciągle swojej familii na *Kubic*. Ma on od 28 do 30 lat. Żyje na wyspie, jakby była jego własnym krajem. Osoby, które z nim mówiły potwierdzają, że był zachwycony hiszpańską armią antylską, i że nie raz dał się z tem słyszeć: „z tą armią zdobyłbym Meksyk za miesiąc.“

Anglia.

(Rozprawy parlamentu z 8. kwietnia.)

Londyn, 10. kwietnia. W izbie niższej zapytywał przedwczoraj *T. Duncombe* o numer urzędnika policyjnego, od którego

sir R. Mayne inspektor policji, otrzymał przed niejakim czasem przedłożony banknot Kossutha, jakim sposobem urzędnik ten przyszedł w posiadanie wspomnianego banknotu; po trzeciej, czy pozostałe jeszcze na swojej posiadłości, a jeżeli nie, kiedy został oddany. Minister spraw wewnętrznych sir G. C. Lewis, przypomina to co już dawniej mówił przy sposobności, że policja ani od sir R. Mayne, ani od niego samego nie miała polecenia zasledzić wiadomości względem tych banknotów, a gdyby rząd zrobił z takiej wiadomości nie stosowny użytek, on byłby za to odpowiedzialnym. Rzeczy tak stojąc, nie widzi potrzeby dawać szanownemu członkowi parlamentu dalsze objaśnienia, których zadał. Dodaje jednak, że rząd nie oddał wspomnianego urzędnika policji.

Francja.

(Wiadomości bieżące. — Obóz pod Chalons — Gwardya narodowa. — Doniesienia z Kochinchiny.)

Paryż, 10. kwietnia. Mówią, że Cesarz pojedzie w maju do Brukseli. Odbywają się teraz częste zgromadzenia marszałków: Canrobert i Mac Mahon są w Paryżu. Według *Courrier de la Moselle* następujące wojska zajmować będą tego roku obóz pod Chalons: 1. dywizya — 18. batalion strzelców, 43 i 65, 82. i 99. pułk piechoty. 2. dywizya — 9. batalion strzelców, 30., 72., 75. i 93. pułk piechoty. 3. dywizya — 10. batalion strzelców 8., 83., 98. i 100 pułk piechoty. — Konnica: 5., 6., 7. i 8. pułk ułanów. — Oprócz tego dwanaście baterji artylerji, kilka kompanij inżynierji, i rozmaite oddziały robotników i posługaczy szpitalnych. *Courrier de la Moselle* mniema, że liczba wojska nie przeniesie 25.000 ludzi. — Względem przeobrażenia gwardji narodowej mówią, że każdemu departament ma dostarczyć jeden legion, a każdemu powiat batalion z odpowiednią ilością artylerji i kawalerji. Gwardya narodowa nigdy dotąd nie miała artylerji.

— Cesarz rozkazał posłać do Syrii wielką ilość narzędzi rolniczych, tudzież rozmaitych nasion, a to aby pobyt francuskich tam żołnierzy przyniósł także i materyalną korzyść, i pozostawił po sobie niestarte ślady wspaniałomyślnej interwencji francuskiej.

— Donoszą z Londynu do *Patrie*, że admiralicya wysłała 3 okręta liniowe na morze śródziemne, aby wzmocnić flotę na tych wodach. Wysłano mianowicie okręty: „Donegal“ o 101, „Hero“ o 91 i „Abukir“ o 90 działach. Okręta te mają stosownie do danych im rozkazów wypłynąć z portów angielskich między 15. a 20. kwietnia.

— *Monitor* ogłasza sprawozdanie, które przedłożył Cesarzowi członek akademii p. Coste, ściągający się do urzędzenia rybołóstwa na morzu, w sposób odpowiedni wzrostowi marynarki francuskiej.

— Dekret cesarski poleca kaskrypcję ludności Algieru tak europejskiej jak i krajowej w ciągu bieżącego roku. Dekret cesarski z 9. marca postanawia, że ajenci do wspomagania wychodźców wtedy tylko mogą otrzymać stosowne pełnomocnictwo, gdy złożą kaucyę od 15 do 40 tysięcy franków.

— Nadeszły wiadomości z Kochinchiny, że dnia 13. lutego przybiła do tamtejszych brzegów cała flota francuska z Chin. Konzul hiszpański, pułkownik Palanca powitał 8. lutego wiceadmirała Charner na pokładzie okrętu „Cesarzowa Eugenia.“

Włochy.

(Rozprawy w parlamencie. — Wiadomości bieżące.)

Sardynia. Długie debaty drugiej izby parlamentu turyńskiego względem smutnego stanu rzeczy w południowych Włoszech ukończyły się nareszcie, gdy przyjęto umotywowany porządek dzienny, bardzo stosowny do sytuacji, który zaproponowali deputowani Torrearesa i Mamiani, ten jest:

„Izba zrobi akt z oświadczeń gabinetu względem dokładnego zatrzymania praw; tuszy, że rząd chwyci się najstosowniejszych środków, aby dokonać spiesznie zjednoczenia administracyjnego prowincji neapolitańskich i sycylijskich; nastaje na spieszne ogłoszenie środków, których rząd używa ku bezpieczeństwu publicznemu i do robót publicznych i przechodzi do porządku dziennego.

— Na posiedzeniu senatu dnia 5. b. m. wniósł senator Vacca interpelacyę ściągającą się do sprawy rzymskiej. Interpelacya ta jest dosłownie ułożona jak następuje:

Odnośnie do rozprawy w izbie drugiej i wyrażonem tam oświadczeniu rządu pytam pana prezesa ministrów:

1. Kiedy ma mieć koniec francuska okupacya Rzymu?
2. Czyli postępuje sprawa rzymska na drodze zgodnego porozumienia według propozycji rządowej, i kiedy zdaniem ministerstwa można się spodziewać ostatecznego jej załatwienia, na tej drodze?

Mr. Cavour odpowiedział, że senat powinien być przekonany o gotowości rządu dać izbie żądane objaśnienia, i że możnaby na to przeznaczyć dzień 9. b. m.

Poczem senat przeszedł do porządku dziennego. — *Gazeta augsburska* donosi pod dniem 8. kwietnia: Minister wojny Fantti podał o dymisyę, lecz potąd jej nie przyjęto. Flota sardyńska ma się zgromadzić na południowo-włoskich wodach. Izby mają wydać prawo względem wielkiego poboru do służby marynarskiej.

— *Perseveranza* medyolańska donosząc, że Liborio Romano zachorował w Genuy, a Garibaldi w Turynie, zaprzecza doniesieniu, że hr. Aresc ma odjechać w misji dyplomatycznej do Paryża, i że Rixio już tam w tym samym zamiarze odjechał.

Neapol. Donoszą z Neapolu pod dniem 7go kwietnia, że uwięziono wielu księży i oficerów, i że odkryto składy broni. Obiega pogłoska, że generał Bosco przewodzi sprzysiężeniu.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Warszawy. — Rozporządzenia rządowe.)

Warszawa, 12. kwietnia. *Gazeta warszawska* z 11go i 12go kwietnia ogłasza następujące rozporządzenia:

Komisya rządowa spraw wewnętrznych mając sobie poleconem skreślenie czasowej organizacyi wewnętrznej dla tymczasowej rady municypalnej miasta Warszawy wydała organizacyę tymczasowa następująca:

1. Rada municypalna zbiera się, ilekroć wymaga tego załatwienie należących do jej atrybucji interesów w art. 13. najwyższego ukazn z dnia 14. (26.) marca r. b. wymienionych pod przewodnictwem prezydenta lub jego zastępcy.

Posiedzenia rady zwołuje prezydujący, gdy tego uzna potrzebę. Prezydujący układa porządek dzienny posiedzenia. Żaden przedmiot, nie zamieszczony na porządku dziennym, nie może być na posiedzenie wniesiony.

2. Do ważności obrad rady municypalnej potrzebna jest obecność więcej niż połowy członków.

3. Decyzye brane są większością głosów obecnych na posiedzeniu członków; w razie równości zdań głos prezydującego przeważa.

4. Posiedzenia rady municypalnej odbywają się przy drzwiach zamkniętych.

5. Potrzebują zatwierdzenia rządowego decyzje rady municypalnej w przedmiotach, których magistrat decydować ostatecznie nie miał prawa.

6. Prezydujący może zawiesić wykonanie decyzji rady municypalnej przechodzących zakres jej atrybucji; o powodach zawieszenia prezydujący w ciągu dni trzech zawiadamia na piśmie radę municypalną i przedstawia rzecz pod rozpoznanie komisji rządowej spraw wewnętrznych, która w ciągu dni ośmiu zaskarżoną decyzyę uchyla, lub w swej mocy pozostawi.

Od decyzji komisji spraw wewnętrznych służy radzie municypalnej odwołanie się do rady administracyjnej.

7. Prezydujący ogłasza i wykonywa uchwały rady municypalnej. Do niego należy wyznaczenie pióra trzymającego.

— Zawiadamia się publiczność, że poczta miejska aż do dalszego rozporządzenia zamknięta została.

— Zwłoki dziesięciu osób poległych w dniu 8go b. m. wczoraj o godzinie 9tej wieczór tymczasowo złożone zostały na miejscu poświęconem w cytadeli warszawskiej przy dopełnieniu obrzędu religijnego przez naczelnego kapelana armii wyznania rzymsko-katolickiego Jmć księdza Kaczanowskiego w obecności tych krewnych, którzy się zgłosili.

— **JO. książę Namiestnik Królestwa** rozkazać raczył w dniu 30. marca (11. kwietnia) r. b., aby dla dania możności zarobkowania klasie rzemieślniczej i wyrobnikom tutejszego miasta, otworzyć i dopełnić następujące roboty sposobem administracyjnym:

1. Ubezpieczenie brzegu Wisły od strony Warszawy przy ulicy Solec, poczynając od zakładów Żeglugi Parowej aż do ulicy Czerniakowskiej.

2. Splantowanie projektowanego ogrodu publicznego na Pradze.

3. Odbudowanie i reperacya fosy okopowej i okopów, poczynsz od ulicy Pańskiej po rogatki Powązkowskie, i

4. Przygotowanie tysiąca płaszczy i dwóch tysięcy par butów dla tutejszych inwalidnych komend.

Na wykonanie tych robót i dostaw **JO. książę Namiestnik** odpowiedni fundusz wyznaczył raczył, magistratowi zaś miasta Warszawy poleconem zostało, aby do prowadzenia powyższych robót i zamówienia dostaw natychmiast przystąpił.

— **Warszawski wojenny generał-gubernator.** Ze względu, że użycie przy ubiorach oznak odróżniających może przyezynić się do wzburzenia umysłów, równie też dla uniknięcia mogących wyniknąć z tego powodu kolizyj, zabrania się noszenia wszelkich niezwykłych ubiorów i zewnętrznych oznak żałoby.

Warszawa, dnia 31. marca (12. kwietnia) 1861 r.

Generał-adjutant (podp.) *Paniutyn.*

— Do prowadzenia śledztwa w sprawie osób przytrzymanych w skutek ostatnich wypadków powołanym został prezes sądu kryminalnego gubernii warszawskiej Józef Wiczorkowski.

— W celu zadosyć uczynienia prawu i tem samem zabezpieczenia stosunków cywilnych osób w dniu 8go b. m. poległych, spiswane będą akta zejścia w księgach stanu cywilnego w parafii św. Jana jako miejscu ich śmierci.

— Dyrektor resursy kupieckiej ma zaszczyt uwiadomić akcyonaryuszów i członków tejże resursy, że z najwyższego rozkazu, który mi został udzielony, resursa kupiecka zostaje zupełnie zamknięta do dalszego rozkazu nawet dla wszystkich jej członków.

Dnia 11. kwietnia 1861 roku. *Tomasz Łubiński.*

Petersburg, 4. kwietnia. W skutku przedstawienia Kijowskiego wojennego, Podolskiego i Wołyńskiego generał-gubernatora minister dóbr rządowych wniósł przedstawienie do komitetu ministrów o pozwolenie szlachcie gubernii Kijowskiej założenia w mieście Kijowie Towarzystwa gospodarstwa wiejskiego, Najjaśn. Pan zgodzić z postanowieniem komitetu ministrów najwyższej zezwolił 27go stycznia r. b. na założenie Kijowskiego Towarzystwa go-

epodarstwa wiejskiego, przyczem ustawa tegoż po roztrząsaniu jej najwyżej została zatwierdzona.

Turecja.

(Petycja emigrantów serbskich. — Doniesienia z Syrii.)

— Na zbiecie wiadomości zawartej w *Journal de Constantinople*, jakoby zbiegli chrześcijanie z Starej Serbii i Bosnii na mocy amnestyi Sultana powrócili do ojczyzny donoszą z Belgradu, że emigranci z Starej Serbii podali do Sultana-prośbę opatrzoną ośmieszającą podpisami, w której oświadczają, że z udzielonej im amnestyi dopóty nie zrobią żadnego użytku, dopóki ich stosunki trwale uregulowane nie będą, i dopóki oni nie będą poddani władzy chrześcijańskiej i narodowej.

— Do *Osserv. Triest.* piszą z Damaszku: Dnia 22go marca rozdano w c. k. konsulacie 20.000 piastrow wdomom i sierotom po zamordowanych w Syrii chrześcijanach. Ten sam korespondent żali się, że śledztwo z tureckim pułkownikiem Saleh Zaby Bejem, obwinionym o przemieszanie, zanadto surowo się odbywa, gdyż wiadomo, że ten pułkownik podczas rzezi w lipcu bronił wszelkimi sposobami chrześcijan. Również nie nagroził rząd turecki nawet pochwałą żadnego oficera, który stawał w obronie chrześcijan, prócz jednego Abd-el-Kadera.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Hermanstadt, 13go kwietnia. Dziś odbył się uroczysty wjazd saskiego hrabi, barona Salmen do Hermansztadu.

Turyń, 12. kwietnia. Jutro odjeżdża generał della Rocca do Palermu. Jeneralnymi sekretarzami przy sycylijskiem namiestnictwie wymieniają panów: Carlo Faraldo dla spraw wewnętrznych; Federico Napoli dla nauk, robót publicznych, rolnictwa i handlu; Scoppa dla sprawiedliwości; Rolleri dla finansów; Ciacco dla bezpieczeństwa publicznego. Jenerał Pinelli obejmuje komendę nad brygadą honońską, która wyrusza z Abruzzów do Toskanii. Fregata parowa „Constitutione“ ma krążyć na morzu adryatyckiem.

T E A T R.

Dziś opera niemiecka: „Belizaryusz“.

Jutro na scenie polskiej: „Wesele przy latarniach“, operetka i „Panna Mężatka“, komedia w 3 aktach Józefa Korzeniowskiego.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 15. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Obertyński Henr., z Stronibab. — Adam hr Komorowski, z Konotop. — Orłowski Oktaw, z Polowca. — Postruski Gust., z Muszkalowa. — Jankowski Ludwik, z Bożykowa. — Wojcikowski Fel., z Nowego Sacza.

Hotel europejski: Krzysztofowicz Jak., c. k. radca sądu kraj., ze Stanisławowa. — Abancourt Xaw., z Luweczy. — Garapioh Elias, z Zagórza. — Truskolawski Leon, z Streptowa.

Hotel Langa: Kozarski Wład., z Zagórza. — Czarnoszyński Stan., z Korościszczyna. — Jasiński Kład., c. k. radca dworu, z Lugos. — Oleniecki M., z Sokala.

Hotel angielski: Ant. hr. Golejewski, z Harasymowiec.

Hotel Kuhna: Raczynski Fel., z Woli machnowskiej — Siarczyński z Streptowa. — Pniewski Fel., kanonik, z Jaworowa. }
Zajazd podolski: Spoleński Józ., z Kraszelnic
Hotel krakowski: Słasy Adam i Wład., z Rzepiecha
Pod kolei żelazna: Kownacki Ant., z Czerniecy.
Do domu nr. 176^{3/4}: Blumenfeld Wolfgang, z Łąki.
Do domu nr. 523^{3/4}: Wojtkowski Adolf, z Zurowiska.
Do domu 502^{1/4}: Bohdan Hipolit, z Zadowrza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 15. kwietnia.

PP. Stieber Wine., c. k. przeł. pow., do Zbaraża. — Winnicki Ludw do Wierzbicy. — Zeno hr. Welzthum, do Krytynopola.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie. Dnia 13. i 14. kwietnia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.83	+ 5.8	80.9	poł.-zach. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326.24	+ 9.0	53.6	zachodni „	„
10. god. wiecz.	325.87	+ 6.1	82.5	„ „	„
7. god. zrana	325.43	+ 5.4	76.6	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325.62	+ 7.2	63.2	północny „	„
10. god. wiecz.	326.24	+ 4.0	65.2	zachodni „	„

Kurs lwowski.

Dnia 15. kwietnia

	gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	7	4	7	11
Dukat cesarski	7	5	7	12
Półimperyal zł. rosyjski	12	27	12	41
Rubel srebrny rosyjski	2	27	2	38
Talar pruski	2	25	2	27
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galic. listy zastawne w. a. za 100 zł.	81	60	82	60
„ „ m. k. za 100 zł.	85	75	86	75
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	157	—	159	—
Galic. obli. gac. indemnizacyjne	61	75	62	75
5% Pożyczka narodowa	75	10	76	10

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 15. kwietnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zir. 75.35. Metaliki po 5% za 100 zł. 64.—; po 4^{1/2}% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacje ind. demni z a cyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcyje Banku narodowego sztuka 716 —.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 157.40; niższo-austr. towarzy. stwa eskontowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Srebro za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —.—. —.—; Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 150.75. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7.12, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—. półkorony —.—. Srebro 150.25.

KRONIKA.

(Przepisy względem wystawy zapowiedziane.) „London Gazette“ zawiera postanowienia względem powszechnej wystawy dla przemysłu i sztuk, mającej odbyć się w przyszłym roku. Udzielamy z nich to co może być ważnym dla zagranicy:

Wszystkie artykuły mające się znajdować na wystawie muszą być wykonane po roku 1850.

O ile stosunki miejscowe dozwolą wszyscy rysownicy wynalazcy, producenci, fabrykanci mogą dawać na wystawę, lecz muszą zawniesić o tem.

Angielscy komisarze rządowi porozumiewają się z nadsyłającymi na wystawę z zagranicy i kolonii, tylko za pośrednictwem komisji, które zagranica i kolonie ustanowią do tego, a bez przyzwolenia tych komisji przedmioty nadesłane na wystawę z zagranicy przyjęte być nie mogą. W przemysłowym departamencie wystawy będą w końcu rozdawane nagrody.

Do przedmiotów nadesłanych na wystawę mogą być przyłączone ich ceny.

Będą przyjmowane wszystkie przedmioty ludzkiego przemysłu, materiały surowe, maszyny, wyroby i przedmioty sztuki, wyjąwszy: 1) żywe zwierzęta i rośliny; 2) świeże substancje zwierzęce i roślinne, które się prędko psują; 3) eksplozujące i tym podobne niebezpieczne substancje. — Spirytusy i alkohole, oleje, kwasy, rozpuszczalne sole i substancje bardzo zapalne będą przyjmowane tylko w naczyniach szklanych dobrze zamkniętych.

Wszystkie przedmioty wystawy rozpadają się na cztery sekcje, a te na 40 klas.

Królewscy komisarze gotowi są przyjmować wszystkie przedmioty nadesłane od 12. lutego do 31. marca 1862 włącznie.

Przedmioty wielkiej objętości i ciężaru, których ustawienie wymagałoby wiele pracy, muszą być nadesłane przed 1. marca; kto zaś ma przysłać maszyny lub inne przedmioty wymagające osobnych fundamentów lub szczególnych przyrządzeń, ten musi stosownie objaśnienie dołączyć do doniesienia.

Każden nadsyłający na wystawę, którego plody mogą być ustawione razem, może tem zarządzić do woli, musi się jednak zastosować do ogólnego planu wystawy, i wygody innych.

Jeżeli kto chce przedstawić cały sposób wyrobu, wolno mu ustawić przy sobie wszystkie do tego należące przedmioty, o ile potrzebne są do uświadnienia sposobu wyrobu; jednak nie bardziej nad konieczność.

Kto chce dać na wystawę swoje towary, musi je dostawić do gmachu wystawy, wyładować i ustawić na swój koszt i niebezpieczeństwo, nie narażając komisji wystawy na żadne wydatki.

Skrzynie pakunkowe muszą być także na koszt wysyłających na wystawę oddalone z gmachu wtedy, gdy komisarze odbierają to co się w nich znajdowało.

Wystawiającym na wystawę dozwolone będzie, z zachowaniem kilku niezbędnych powszechnych przepisów, kazać skrzynie, ramy, stoły etc. jakoteż wszystko co uznają za stosowne do ustawienia swoich artykułów, porobić podług własnego upodobania.

Jeżeli kto chce swoje przedmioty na wystawę nadesłane zabezpieczyć od ognia, musi to uczynić na swój własny koszt. Zresztą komisarze królewscy będą się starali zapobiedz niebezpieczeństwu od ognia, kradzieży i wszelkich uszkodzeń, i będą udzielać wszelkiej możliwej pomocy w prawnych skargach przeciw kradzieży lub umyślnemu uszkodzeniu, odpowiedzialności jednak za straty od ognia lub kradzieży, nie mogą przyjąć na siebie.

Każdemu dającemu jakieś przedmioty na wystawę, wolno stawiać przy nich pomocników, aby je utrzymać w porządku i zwiedzającym objaśnić; ale na to trzeba pierwej uzyskać przyzwolenie komisarzy. Pomocnikom takim wzbronione będzie wzywać zwiedzających do kupowania wystawionych towarów.

Komisarze królewscy będą się starać o wodę i parę, jeżeli maszyny wypadnie wprowadzić w ruch.

Cudzoziemcy, którzy mają zamiar swoje plody na wystawę nadesłać, powinni udać się jak najwcześniej do odpowiedniej komisji swojego kraju, aby tam zasięgnąć rady względem dalszych rozporządzeń.